

Bölüm 1

BÜYÜK VERİ (BIG DATA) VE ANALİTİĞİN MUHASEBE BİLGİ SİSTEMİ ÜZERİNE ETKİSİ

Neşegül PARLAK¹

GİRİŞ

Muhasebe bilgi sistemi, işletmelerin faaliyetlerini planlamak, analiz etmek ve denetlemek için toplanan verileri sınıflandıran ve özetleyen, böylece işletmenin finansal durum ve konumunun belirlenmesini sağlayan bir sistemdir. İçinde bulunduğumuz dijital çağda, muhasebe bilgi sisteminde toplanan büyük miktardaki verilerin, işletmeler ve işletmeler ile ilgilenen taraflar açısından doğru, güvenilir ve şeffaf bir şekilde kullanılabilir bilgiye dönüşmesi sürecinde Büyük Veri (Big Data) önemli bir teknolojik devrim olarak karşımıza çıkmaktadır. Büyük veri, muhasebe bilgi sistemine ilişkin elde edilen veri ve bilgilerin, yönetimin ihtiyaç duyduğu zamanda ve istediği miktarda kullanılabilmesini sağlar (Yılmaz & ark. 2017). Bu çalışmada, büyük veri kavramı, önemi; muhasebe bilgi sistemi ile büyük veri ilişkisi ve büyük verinin muhasebe bilgi sistemine etkisi incelenmektedir.

1. BÜYÜK VERİ (BIG DATA)

Veri (düzenlenmemiş olgu, unsur vb.) artık ticari bir meta haline gelmiştir ve ticari bir meta gibi stoklanması, yönetilmesi ve ele alınması gerekmektedir (Atan, 2016).

Büyük Veri (Big Data), 1990'lı yıllarda üretim yönetimi, istatistik ve bilişim gibi alanlardaki veri büyüklüğüne dikkat çekmek amacıyla kullanılmıştır. "Büyük veri (Big Data)" kavramı ilk olarak 2000 yılında 8. Dünya Ekonometri Kongresi'nde Francis X. Diabold tarafından sunulan "Big Data Dynamic Factor Models for Macroeconomic Measurement and Forecasting" adlı bildiri ile ortaya atılmıştır (Gürsakal, 2017). 2007 ve 2008'li yıllarda ifade edilmeye başlanmıştır (Aslan & Özerhan, 2017).

Büyük veri, teknolojik gelişmelerin hız kazanması ile ortaya çıkan algılayıcılar ve sistemler tarafından oluşturulan, hızlı ve hacimli bir akım şiddeti olan çok

¹ Öğr. Gör. Dr., Ordu Üniversitesi FMYO, nparlak@odu.edu.tr.

SONUÇ

Dijital çağda tüm dünyada meydana gelen gelişmeler her alanı olduğu gibi işletmeleri de etkilemiş, muhasebe bilgi sistemlerinin güncellenmesini ve yenilenmesini zorunlu hale getirmiştir. İşletmelerinin muhasebe sistemlerinden alınan veri ve bilgilerin işlenmesi ve ilgilenen taraflara doğru, açık ve anlaşılır bir biçimde iletilmesi sistemin yeniliklere ayak uydurması ve kendini güncellemesi ile yakından ilgilidir. Bu yönü ile muhasebe bilgi sistemi uygulayıcıları olan meslek mensuplarının da bilişim teknolojilerinde meydana gelen gelişmeleri yakından takip etmeleri ve kendilerini bu gelişim ve değişimin paralelinde süreci aktif olarak yürütmek adınabilgi, birikim ve tecrübelerini sürekli olarak revize etmeleri gerekmektedir. Dijital çağın gereklerini yerine getirerek, teknolojik yeniliklerin sunduğu imkanları değerlendirerek, kendini güncelleyen veri analiz ve yorumlama, işletmenin karşılaşılabileceği riskleri öngören ve bu risklere karşı stratejik çözüm ve öneriler sunan, taraflara doğru, güvenilir ve şeffaf bilgiler sunan meslek mensupları sistemin bir parçası olarak kalmaya devam ederken, bu süreci kendi lehine kullanamayanlar sistem dışı kalıp pasifize olacaklardır.

KAYNAKLAR

- Acar D. & Ömürbek, V. (2003). Bilgi Teknolojilerinin Muhasebe Bilgi Sistemi Kullanımı Üzerine Etkisi ve Bir Uygulama: Gıda Sektörü, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, s. 68
- Aksoy, C. (2014). Müşteriye Daha Yakın Olmak. *Harvard Business Review*.
- Alagöz, A. Öge, S. & Ortakarpuz, M. (2014). Bir Kurumsal Zekâ Teknolojisi Olarak Veri Madenciliği İle Muhasebe Bilgi Sistemi İlişkisi, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Dr. Mehmet YILDIZ Özel Sayısı*.
- Alagöz, A. & Allahverdi, M. (2011). Kurumsal Bilgi Güvenliği ve Muhasebe Bilgi Sistemi, *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, Ankara SMMMO.
- Atan, S. (2016). Veri, Büyük Veri Ve İşletmecilik, *Balıkesir University The Journal of Social Sciences Institute*, V. 19, S. 35.
- Cihan, M. & Kaya, E. (2003). İşletme Yönetiminde Muhasebe Bilgi Sisteminin Yeri ve Önemi, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, s.20, s.113.
- Çelik, O. (2003). Muhasebe Kuramı ve Uygulamaları Açısından Muhasebe Bilgilerinin Niteliği, SBF Yayın No: 221, Ankara.
- Demir, B. (2010). Muhasebe Bilgi Sistemlerinde Bilgi Kalitesi, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, S. 4.
- Dychman T. R. Dukes, R. E. & Davis C. J. (1998). Intermediate Accounting, *Fourth Edition*, Volume 1, Irwin McGraw Hill.
- Dülger, Ü. (2015). Stratejik Büyük Veri Yönetiminin Yatırımlar Üzerindeki Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Gelinas, U. J. & Dull, R. B. (2008). Accounting Information Systems, *Thomson South-Western*, Mason.
- Gürsakal, N. (2017). Büyük Veri. *Dora Yayıncılık*. Bursa.

- Kalmış, H. ve Dalgın, B. (2010). Muhasebe Bilgilerinin Karar Almada Kullanımının Önemi ve Çanakkale’de Faaliyet Gösteren Sanayi İşletmelerinde Bir Uygulama, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, S. 46, s.113
- Kaya, İ. Ateř S. Akbulut D. & Köksal. A. (2017). Büyük Veri, Veri Analitięi ve Veri Analizi Işığında Muhasebe Eęitimi: Ders İçerikleri Üzerine Bir Araştırma, *36. Muhasebe Eęitimi Sempozyumu Kitabı*, Matsis Matbaa, İstanbul.
- Kaynar, Y. (2010). Muhasebe Bilgi Sisteminde Üretilen Temel Performans Göstergelerinin (KeyPerformanIndicators) Karar Verme Süreçlerinde Kullanılması, *G.Ü.Sosyal Bilimler Enstirüsü, Muhasebe Finansman Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi*, Ankara.
- Minars, D. (2003).Accounting,*Barron’sEducational Series*,Inc: New York.
- Karacaer, S. &İbrahimoğlu, N. (2003).İşletme Yönetiminde Muhasebe Bilgi Sistemi, İç Kontrol Verimlilik İlişkisi ve Önemi, *H.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, C. 21, S.1
- Sürmeli, F. (2005), Muhasebe Bilgi Sistemi, *Anadolu Üniversitesi Yayınları*, Eskiřehir.
- Yılmaz, B. Bülbül, S. & Atik, M. (2017), Büyük Verinin (Big Data) Muhasebe Üzerindeki Etkisi ve Muhasebeye Sağladığı Katkıların İncelenmesi, *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi*, V.27, S.1, s. 79-112.
- Warren J.D.,Jr. K. Moffit& P. Byrnes. (2015), How Big Data WillChange Accounting,*Accounting Horizons*, (29) 2.
- ACCA &IMA. (2013). Big Data: itspowerandperils (11.01.2019 tarihinde<https://www.accaglobal.com/gb/en/search.html?q=big+data&q1=gb&x1=country>adresinden ulaşılmıştır).